GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 92. *Mercurĭ, Joi 25 Aprilie (7 Maiu)* **1885.**

Braşovŭ, 24 Aprilie (6 Maiu) 1885.

Conflictulŭ dintre Anglia şi Rusia se află de presentŭ într'unŭ nou stadiu alŭ negoţiărilorŭ. Cabinetulŭ englesŭ a renunţatŭ la pretensiunea sa primitivă d'a se trage la rĕspundere generalulŭ Komarov şi se mulţumesce cu-o cercetare despre aceea, dacă bine seu rĕu a fostŭ interpretată de-o parte şi de altă convenţiunea dela 17 Martie a. c. privitóre la regularea graniţei afgane. Se anunţă că Anglia şi Rusia s'ar fi şi învoitŭ a alege pe regele Danimercei de arbitru în cestiunea de litigiu dintre ambele state.

Marea întrebare a momentului este, că óre nouele negoţiărĭ au de scopŭ numai amânarea isbucnirei rĕsboiului spre a câştiga timpŭ de pregătire, orĭ că ţintescŭ la susţinerea păcii şi împăcarea diferenţelorŭ dintre Anglia şi Rusia? Părerea generală, ce se manifestă în privinţa acésta în pressa europénă, este, că rĕsboiulŭ se va amâna póte încă pe unŭ timpŭ órecare dar nu se va puté delătură. Şi care sĕ fie óre causele acestei amânărĭ?

Ḑilele aceste s'a rĕspânditŭ scirea din Constantinopolŭ, că cabinetulŭ din Viena ar fi făcutŭ cunoscutŭ înaltei Porţĭ, că are de cugetŭ a cere esecutarea acelei clausule din tractatulŭ dela Berlinŭ, prin care i se dă voiă Austro-Ungariei de a'şĭ înaintá garnisónele până la Mitroviţa, spre asigurarea provinciilorŭ ocupate, Bosnia şi Herţegovina în casulŭ unui răscoiu anglo-rusescŭ.

Demersurĭ de felulŭ acesta ale cabinetului din Viena vorŭ fi deşteptatŭ negreşitŭ temerĭ şi neîncredere la Petersburg şi vorŭ fi contribuitŭ la aceea, ca guvernulŭ rusescŭ să se arate mai conciliantŭ în nota sa din nuoŭ adresată guvernului britanicŭ.

Ruşii se sĕmtŭ fórte neodihniţĭ, deşi nu o arată pe faţă, din causa politicei ce-o urmăresce Austria în peninsula balcanică. Nu de multŭ unŭ organŭ din Grecia, combătêndŭ înclinarea guvernului elenicŭ spre Austria, acusă pe acésta, că sémĕnă intrigă şi cértă între popórele peninsulei balcanice şi apoi totŭ ea, Austria, promite ajutorŭ şi protecţiune fiecăruia din statele peninsulei în parte, vrêndŭ a'lŭ trage astfelŭ în sfera politicei sale.

Este naturalŭ că Ruşii nu vorŭ sĕ scie de estinderea Austriei până la Salonicŭ. Demonstraţiunile din Petersburg a cărorŭ centru era ḑilele trecute fostulŭ ministru sêrbescŭ Ristici sunt o viuă dovadă pentru acésta. Orĭ cum sĕ fi fostŭ dar înţelegerea dela Skiernevice ea n'a putută delătură neîncrederea ce-o are guvernulŭ rusescŭ în politica orientală a Austro-Ungariei.

Nu mai puţină neîncredere au Englesii în politica orientală germano-austriacă şi agenţii lorŭ din Orientŭ o spunŭ pe faţă, că planulŭ cancelarului germanŭ ar fi d'a împinge pe Austria totŭ mai multŭ spre sudŭ, pentru ca luându-i odată provinciele germane, sĕ se pótă constituí sub sceptrulŭ dinastiei habsburgice unŭ nou imperiu alŭ Orientului.

Dacă dér atâtŭ Anglia, câtŭ şi Rusia au întinsŭ acum altă córdă şi se arată mai conciliante una faţă cu alta, ele au destule motive, afară de motivulŭ celŭ mai naturalŭ, că póte vorŭ sĕ mai câştige timpŭ de pregătire.

Tocmai în acéstă privinţă însĕ amŭ crede, că Rusia trebue sĕ dovedéscă o grăbire a rĕsboiului cu Anglia, ca sĕ nu-i lase timpŭ de a se pregătí şi d'aşĭ câştigá póte şi vr'o putere continentală ca aliată.

Şi fiindcă acésta este o părere esprimată mai de tóte ḑiarele marĭ continentale, trebue sĕ ajungemŭ la conclusiunea, că dacă Rusia a schimbatŭ tonulŭ şi a devenitŭ mai conciliantă, causa este a se căută în situaţiunea Orientului europénŭ şi în temerile celorŭ din Petersburg ca nu cumva, luptându-se ei cu Anglia pentru Afganistanŭ, Austria cu ajutorulŭ lui Bismarck sĕ ocupe totŭ tĕrêmulŭ în peninsula balcanică.

Conflictulŭ anglo-rusŭ.

Cu privire la conflictulŭ dintre Rusia şi dintre Anglia în Asia centrală observămŭ, că încă totŭ nu este peste putinţă, ca acestŭ conflictŭ sĕ se resolveze într'unŭ modŭ pacinicŭ, cu atâta mai vêrtosŭ, că guvernulŭ englesŭ, faţă cu concesiunile ce le cerŭ Ruşii, face mai puţine pretenţiunĭ, decum făcea acum câteva ḑile. Se asigură din Petersburg, că faţă cu pretensiunile actuale ale cabinetului englesŭ nicĭ guvernulŭ rusescŭ nu se póte arăta cu totulŭ respingĕtorŭ, de témă ca sĕ nu-lŭ privéscă lumea ca provocătorŭ. Imbunătăţirea situaţiunii se ilustréză şi prin aceea, că astăḑĭ se vorbesce prin cercurile diplomatice, că mai multe cabinete îşĭ dau marĭ silinţe, spre a aduce o înţelegere între Rusia şi între Anglia.

Corespondentulŭ din Viena alŭ lui »Times« aduce părerea unui mare diplomatŭ rusescŭ despre conflictulŭ actualŭ, care se esprimă cam în următorulŭ modŭ:

Rusia n'a doritŭ rĕsboiulŭ niciodată, dar Gladstone şi partisanii lui l'au doritŭ întotdéuna. Greşelile cabinetului liberalŭ în politica esterióră, dară mai cu sémă ruşinea, că a părăsitŭ pe generalulŭ Gordon în Chartum, facŭ aprópe sigurŭ, ca cabinetulŭ actualŭ sĕ caḑă la alegerile viitóre. Pentru ca sĕ-şĭ câştige Gladstone din nou popularitate, a începutŭ cértă cu Rusia. Dar vĕḑêndŭ că acésta nu-i aduce unŭ triumfŭ diplomaticŭ, a venitŭ în mare perplesitate. Cestiunea hotarĕlorŭ era regulată şi avea numai trebuinţă de a fi ratificată în tótă forma, dar apoi în locŭ de a ratifica regularea făcută, aduce regularea Cuşcului pe tapetŭ. Ţarulŭ a făcutŭ totŭ posibilulŭ prin ministrulŭ Giers, ca acéstă afacere sĕ nu capete o însemnătate atâta de mare, Nicĭ unŭ suveranŭ n'ar fi putută face mai multŭ. Gladstone stă morţişŭ pe lângă aceea, că căpitanulŭ Yate sĕ aibă mai mare însemnătate, decâtŭ generalulŭ Comarov şi alţĭ ofiţerĭ rusescĭ. Generalulŭ Lumsden n'a fostŭ de faţă şi informaţiunile ce le-a câştigatŭ suntŭ luate din isvorŭ afganŭ; şi pentru ce acelea sĕ aibă mai mare valóre decâtŭ mărturiile oficerilorŭ rusescĭ? Póte că lordulŭ Dufferin a avutŭ mare influinţă asupra lui Gladstone. Lucrulŭ celŭ mai bunŭ ar fi, ca rechemându-se Comarov sĕ se recheme şi Lumsden şi sĕ priméscă ministrulŭ preşedinte Gladstone asigurarea dată din partea Rusiei. Dacă va isbucni rĕsboiulŭ celŭ mai mare alŭ secolului acestuia, atuncĭ nu va purta nimenea altulŭ vina, decâtŭ Gladstone, care a datŭ mai mare creḑĕmêntŭ cuvintelorŭ căpitanului Yate, decâtŭ cuvintelorŭ generalului Comarov.

O telegramă din Petersburg comunică, că părerile asupra situaţiunii suntŭ divisate. Suntŭ unii, carĭ îşĭ esprimă îngrijirea, că Anglia caută numai unŭ nou pretextŭ, ca sĕ amêne afacerea până ce se înarméză şi ocupă punctele importante strategice; atuncĭ apoi va fi silită Rusia sĕ rĕscumpere scumpŭ ceea ce acum ar puté dobêndi fără mare jertfă.

Dela dieta ungară din Budapesta.

Discuţiunea asupra interpelaţiunilorŭ domnilorŭ deputaţĭ românĭ naţionalĭ V. Babeşŭ şi P. Truţa.

(Urmare).

V. Babeşŭ: On. Cameră! Onorabilulŭ d. prim-ministru, în rĕspunsulŭ sĕu, décă bine l'am priceputŭ, una a recunoscutŭ şi mărturisitŭ sinceraminte pe faţă, aceea adecă, că conspiraţiune n'a descoperitŭ la naţionalităţĭ decâtŭ n u m a i u n a, şi aceea precum scimŭ, constătătóre numai dintr'unŭ individŭ.

Col. Tisza, ministrulŭ-preşedinte: Acésta n'am ḑisŭ

V. Babeşŭ: Scimŭ persóna; cunóscemŭ casulŭ de care se lucră. A trecutŭ prin judecata tribunalelorŭ. Eu respectŭ sentinţele judecătorescĭ. De ar face şi alţii totŭ asemenea, aicĭ în cameră şi colo afară! De n'ar critisá alţii judecăţile juraţilorŭ şi ale tribunalelorŭ! Mĕ închinŭ înaintea sentinţelorŭ judecătorescĭ, totuşĭ îmĭ permitŭ a observá d-lui ministru, că în asemenea procese politice cea din urmă, cea mai finală sentinţă este la — istoria viitoriului. (O voce din stânga estremă: Amenință). N'a fostŭ amenințare. Aşa credŭ, că chiar şi în acéstă on. Cameră mulţĭ suntŭ de aceia, carĭ fuseseră osândiţĭ pentru politica lorŭ şi carĭ astăḑĭ se glorifică prin ţéra întrégă.

Car. Vadnay: Pentru patriotismulŭ lorŭ.

V. Babeşŭ: Acésta este natura sentinţelorŭ politice. Insă d-lŭ ministru-preşedinte nu s'a mulţămitŭ cu aceea declaraţiune a sa, pentru carea i-aşŭ fi votatŭ cea mai intimă recunoscinţă, fiindcă a adeveritŭ cumcă conspiratorĭ n'a găsitŭ între naţionalităţĭ, ci d-lŭ ministru a mai amintitŭ — după îndatinarea sa, despre lucrărĭ, cărora li-se póte da orĭ-ce înţelesŭ voiesce cineva, a vorbitŭ despre sobolĭ şi astfelŭ de mişcărĭ, cărora n'a datŭ definiţiune. (Din partea stângă estremă: Póte sĕ aibă valóre.) Póte sĕ aibă, după plăcerea fiecărui. D-lŭ prim-ministru chiar adinéorea enunţă, că politica sa lasă liberă mişcare naţionalităţilorŭ — între marginile legii. Eu întrebŭ: Acei sobolĭ şi acele mişcărĭ, indegetate de dênsulŭ, se află ele între marginile legilorŭ, séu afară din cadrulŭ legilorŭ?

Ales. Körösi: Afară din cadrulŭ legilorŭ.

V. Babeşŭ: Décă ele suntŭ afară din lege, cum d. ministru a putută şi până acuma a nu le trage în judecată? Ce vrea d-lŭ ministru, când aicĭ le afirmă, ér afară nu le dă în mâna justiţiei? Atarĭ orĭ esistŭ, orĭ nu. Décă ele esistŭ şi suntŭ în contra legilorŭ, de ce nu le împedecă şi rĕsbună? ér décă ele nu suntŭ în contra legilorŭ, nu vatămă legile, atuncĭ d-lŭ ministru-preşedinte lucră, denunţându-le aicĭ, chiar în contraḑicere cu dechiaraţiunile sale de mai alaltăerĭ, când arunca bănuéla asupra unorŭ cetăţenĭ séu clase de cetăţenĭ, fără a aduce date, doveḑĭ contra acelora. Asta nu merge. (Ilaritate generală). Unde vomŭ ajunge, décă începemŭ a ne suspiţioná, fără nicĭ o dovadă?! D-lŭ ministru-preşedinte de 10 anĭ este la putere, ei bine, spună-ne, care scopŭ a ajunsŭ în acéstă direcţiune? De 10 anĭ totŭ auḑimŭ, că — cu atenţiune observă mişcările naţionale, dar nu ne dă sémă, că ar fi ajunsŭ vr'unŭ resultatŭ, că ar fi pedepsitŭ pe rĕsvrătitorĭ. In astfelŭ de situaţiune cu dreptŭ cuvêntŭ putemŭ sĕ ḑicemŭ, că avemŭ a face cu scorniturĭ. Ér décă cineva întrébă, că pentru ce causă se întêmplă acésta astfelŭ? D-lŭ ministru nu dă nicĭ unŭ rĕspunsŭ.

Eu directŭ am întrebatŭ acésta în punctulŭ finalŭ alŭ interpelaţiunei mele, şi fiindcă d-lŭ ministru-preşedinte n'a rĕspunsŭ, voiu rĕspunde eu. (S'auḑimŭ!) Este pentru că politica sa, politica domnitóre, are trebuinţă d'acele pretinse mişcărĭ. (Ilaritate în drépta). Da, aşa este. Eu sunt convinsŭ, că décă politica d-lui ministru-preşedinte n'ar avé trebuinţă d'acele insinuaţiunĭ, acele mişcărĭ naţionale n'ar esiste. D'aceea eu îndreptŭ întrebarea mea către d-lŭ ministru-preşedinte, ca sĕ ne spună: ce felŭ de sobolĭ şi ce felŭ de mişcărĭ înţelege şi denunţă? (Ilaritate). Admise séu nepermise prin lege? (Sgomotŭ. Strigărĭ — nu!) Eu sciu ce scopŭ, cu ce intenţiune urméză d-lŭ ministru-preşedinte. (Sĕ auḑimŭ! sĕ auḑimŭ!) Ḑice d-lŭ ministru-preşedinte, că acei sobolĭ şi acele mişcărĭ naţionale d'ocamdată se află încă pe sub pămêntŭ şi nu le póte spune. (Ilaritate). Dar d-lŭ ministru preşedinte are poliţianĭ, carĭ pĕtrundŭ şi pe sub pămêntŭ?! (Strigărĭ din drepta: are, da. Ilaritate). Apoi tocmai că are, de ce nu ne spune, că — ce felŭ suntŭ acei sobolĭ şi acele lucrărĭ? Căcĭ într'adevĕrŭ şodŭ lucru este, că de 10 anĭ nimicŭ încă nu s'a ivitŭ la lumină. (Ilaritate). Voiesce decĭ d-lŭ ministru-preşedinte a-şĭ susţiné în vecĭ suspiciunile contra unei clase de cetăţenĭ?

Col. Tisza, ministrulŭ preşedinte: Contra unei clase nu.

V. Babeşŭ: Şi apoi, de 10 anĭ încóce acei soboli de sub pămêntŭ s'au sporitŭ séu se înpuţinéză? (Ilaritete). Eu On. Cameră aşa ţinŭ, că prin astfelŭ de suspicionărĭ, rĕu facemŭ dacă credemŭ a face vr'unŭ bunŭ serviţiu ţĕrii. Décă se lucră de acte în contra legilorŭ, aci suntŭ tribunale, séu că dóră d. ministrn preşedinte nu va crede că judecătoriile vorŭ cruţa pe încălcătorii legilorŭ! Dér ca dl. ministru sĕ întroducă preventive în asemenea casurĭ, nu este cu cale. Corectă ar fi procederea d-lui ministru, dacă dênsulŭ mai înainte de a strigá, va lăsa sĕ ésă sobolii cu faptele lorŭ la lumină, atuncĭ apoi sĕ-i denunţe opiniunei publice şi tribunalelorŭ; preventiva sa, generala suspicionare nu este la locŭ într'unŭ statŭ constituţionalŭ. Póte că dl. min. preşedinte, sub cele amintite de sine, înţelege astfelŭ de mişcărĭ naţionale, cari nu suntŭ tocmai în contra legii, pe carĭ totuşĭ dênsulŭ le ţine de stricăcióse, după propria sa

vedere. Pare-mi-se, că atarĭ vorŭ fi pe cari le-a semnalatŭ. Der nu pérdă din vedere, că asemenea procedere este arbitrariă, ér arbitriulŭ duce la absolutismŭ. Ér eu ţinŭ, că absolutismulŭ şi peste totŭ unŭ guvernŭ arbitrarŭ la noi nimĕnui nu póte strică mai multŭ ca chiar naţiunei maghiare şi statului maghiarŭ! Intr'o ţéră potŭ sĕ esiste divergințe de opiniunĭ, ba şi tendințe diferite, se póte ca orĭ-cui în ţéră, chiar partidei dominante, sĕ nu-i convină direcţiunea vr'unei naţionalităţĭ, eu însĕ ţinŭ, că după dreptulŭ constituţionalŭ, păzindŭ legea, ori-care asemenea tendinţă liberă este, tocmai aşa, fiind ea a oposiţiunei, ca şi a guvernului şi a partidei sale. D'apoi că acésta propriă este libertatea constituţională. Intre marginile legii, mişcarea fie-cărei partide este liberă. Diferinţele potŭ sĕ fie relative la organisarea internă, potŭ sĕ fiă şi relative la alianţele din afară; dacă ori-care tinde a se afirmá cu observarea legilorŭ, acésta nimenĭ nu póte împedecá decâtŭ vătămândŭ constituţiunea. Tocmai astfelŭ suntemŭ aici în patria nóstră, cu acea causă principală ce preocupă şi absórbe şi stăruinţa d-lui ministru-preşedinte, causa naţionalităţilorŭ. Eu credŭ, şi suntŭ convinsŭ că, dacă amŭ supune judecăţii întregei lumĭ culte părerea mea, ea ar fi de acordŭ cu mine, că tocmai aşa de îndreptăţită este tendinţa şi stăruinţa acelora, cari dorescŭ şi lucră a conserva Ungaria conformŭ învĕţăturilorŭ Sf. Stefanŭ, ca statŭ poliglotŭ, ca şi tendinţa modernilorŭ politicĭ, cari lucră a o transformá în statŭ unitarŭ maghiarŭ. Şi de aceea rogŭ, On. Casă, nimenĭ sĕ nu greşiască a 'şĭ identificá direcţiunea sa naţională cu esistinţa însĕşĭ ţĕrii nostre comune, căcĭ prin acéstă identificare se subsapă uniculŭ temeiu sigurŭ ce avemŭ ca patrioţĭ sub picióre. Ungaria a esistatŭ o miă de anĭ ca statŭ poliglotŭ. Intregŭ pĕcatulŭ naţionalităţilorŭ este, că voiescŭ a susţine Ungaria ca statŭ poliglotŭ. Credeţi-mĭ că nimicŭ alta nu esistă ce ni s'ar pute sinceramente imputa. Eu recunoscŭ, că şi cealaltă tendinţă este îndreptăţită, der fie ca cineva sĕ lucre la realisarea statului maghiarŭ unitarŭ, şi alţii sĕ pretindă susţinerea statului ungurescŭ, milenarŭ, aşa cum l'a întemeiatŭ şi destinatŭ sf. Stefanŭ, nicĭ una, nicĭ altă tendinţă sĕ n'o identifice cu esistinţa Ungariei. căcĭ acésta ar fi unŭ pĕcatŭ în contra esistinţei ţĕrii. Esistinţa ţĕrii trebue sĕ fiă tuturora sântă şi pe d'asupra de orĭce întrebare; ea nicĭ nu este permisŭ sĕ între în discusiunile nóstre, pe acéstă basă credŭ eu. că cei ce nu suntŭ de tendinţa şi opiniunea D-vóstră, pentru aceea nu suntŭ mai rĕi patrioţĭ; a-i acusá pentru patriotismulŭ lorŭ, nu este cu cale. Ungaria nime nu tinde a o subsăpá şi nimici; aci zace gravitatea adevĕrului; d'aceea Vĕ rogŭ, sĕ nu binevoiţĭ a admite, că suntŭ mai bunĭ patrioţĭ cei ce voiescŭ noulŭ statŭ maghiarŭ, decâtŭ aceia carĭ tindŭ a conserva şi cultiva anticulŭ, milenarulŭ statŭ ungurescŭ. Étă diferinţa, care ne desparte. D-lŭ min.-preşedinte nu póte dovedi nicĭ că amŭ gravitá undeva în afară, nicĭ c'amŭ avea legăturĭ cu străinătatea în contra Ungariei; unŭ cuvêntŭ nu póte sĕ ne spună în acésta privinţă, şi eu décă câtuşĭ de puţinŭ aşŭ sci de atarĭ lucrurĭ, n'aşŭ fi avutŭ curagiulŭ d'a interpelá pe d-lŭ ministru, cum am făcutŭ. Incă una mai adaugŭ cerêndu-vĕ atenţiunea. Tare greşiţĭ décă credeţĭ, că fiindcă odinióră Maghiarii aicĭ în ţéră precum şi afară au conspiratŭ şi au lucratŭ necontenitŭ în contra Austriei, şi noi totŭ asemenea facemŭ în contra Ungariei. Mare deosebire. Noi nu considerămŭ Ungaria de Ţéră străină cum consideră Maghiarii pe Austria, ci o considerămŭ de patria nóstră, în contra căreia nu putemŭ sĕ conspirămŭ.

Csernatony L.: Daco-România.

V. Babeşŭ: Fiindŭ Ungaria patria nóstră, nicĭodată nu vomŭ conspira în contra ei Sĕ nu perdeţĭ acésta din vedere. Cunoscŭ eu bine trecutulŭ. Décă şi n'am luatŭ personalmente parte la întreprinderile secrete, dar am avutŭ amicĭ maghiarĭ, carĭ şi ei au lucratŭ ca şi ceilalţĭ patrioţĭ magiharĭ şi eu nu reprobŭ aceea, găsescŭ însĕ că nu este cu cale, când astădĭ Maghiarii susţinŭ, că pentru că Românulŭ îşĭ iubesce naţionalitatea şi pretinde condiţiunile, posibilitatea desvoltării aceleia, duşmanŭ este Ungariei, duşmanŭ naţiunei maghiare. Defelŭ nu este duşmanŭ, şi décă unii dintre noi dóră respingŭ cu energiă acésta insinuaţiune, séu se espectoréză pré cu zelŭ pentru naţionalitatea lorŭ, acésta este naturalŭ, că ei iubindu-şĭ patria, vĕdŭ dăunósele urmărĭ ce produce esclusivismulŭ mrghiarŭ Pe lângă tóte, fiţĭ convinşĭ, că nu suntŭ, nu esistŭ tendinţe în contra patriei şi legilorŭ. — Dechiaraţiunea d-lui min.-preşedinte, cumcă conspiraţiunĭ n'a descoperitŭ. o iau spre scire cu recunoscinţa; ba eu, pe lângă reflesiunile ce făcui, iau la cunoscinţă şi celelalte respicărĭ ale sale, căcĭ voiu avé ocasiune a discutá mai specialŭ asupra cestiunei şi tocmai d'aceea nu dorescŭ acum incidentalminte o ulterioră desbatere. Vĕ repetŭ însĕ rugarea, sĕ nu daţĭ credĕmêntŭ afirmaţiunilorŭ, că arŭ esista acele secrete uneltirĭ între noi, pe carĭ d-lŭ ministru preşedinte a binevoitŭ a le amintí, numai ca sĕ pótă suspiciona şi ameninţa. Eu sunt convinsŭ, că décă ar scí asemenea casurĭ, le ar fi arĕtatŭ aicea.

C. Tisza, min.-preşedinte: On. Casa! am sĕ facŭ câteva fórte scurte observaţiunĭ. (S'audămŭ). Desfidŭ că aşŭ fi acusatŭ vr'o societate séu rasă pentru orĭcare tendinţă antipatriotică. Am disŭ şi dicŭ, că esistŭ singularĭ, carĭ încércă astfelŭ de tendinţe; dar n'am acusatŭ cu asemenea tendinţă vr'o naţionalitate, rasă séu clasă. (Aprobărĭ din drépta.) Şi décă casurile de conspiraţiune sunt atât de puţine şi rarĭ, este d'o parte, pentrucă însĕşĭ poporaţiunile, printre care începe a se propaga rĕulŭ, resistŭ şi nu se dau amăgite (Aprobărĭ din drépta;) ér d'altă parte, pentru că însuşĭ guvernulŭ se silesce a împedeca după putinţă aruncarea seminţei. (Aşa este! aşa este! din drépta). A doua — desfidŭ pe d. deputatŭ, sĕ spue décă scie: unde, când şi cum am împedecatŭ eu prin mĕsurĭ preventive pre cineva în patriă întru esercitiulŭ drepturilorŭ sale?

V. Babeşiu: Chiar în casulŭ de mai nainte.

Ministrul-preşedinte: Aceea n'a fostŭ mĕsură preventivă, când o intenţionată şi cunoscută manifestaţiune se interdice, esecutarea ei se opresce. Acésta nu este mĕsură de statŭ poliţienescŭ, cum îlŭ numesce d. deputatŭ, ci este — după mine, — dorinţa orĭ cărui guvernŭ de pretutindenĭ în lume. (Aprobărĭ din drépta.) Incă una ce amŭ a dice este, ca d-lŭ deputatŭ sĕ 'mĭ arate acelŭ statŭ, unde diferitele naţionalităţĭ şi rase potŭ sĕ se desvolte atâtŭ de liberŭ ca şi în Ungaria. (Aprobărĭ generale) Nu esistă în lume, şi când câte odată, pentru abusulŭ ce se face, cineva se vaeră, atuncĭ acésta o numescŭ calomniă, scornitură. (Aşa e! aşa e!)

De altmintrele — încă una ca de încheiere. Dl deputatŭ a disŭ, că numai d'aceea vorbescŭ de astfelŭ de mişcărĭ, căcĭ politica mea are trebuinţă de ele, ca sé mĕ susţiu. Orĭcând o dicea acésta era curiósă; dar a bănui pe d-l Orban Balás, că face ceva pentru a'mĭ sprijini politica, asta n'a mai făcut'o nimenĭ. (Ilaritate lungă sgomotósă).

V. Babeşiu: Numai o unică reflesiune am pentru acum. On. domnŭ primŭ-ministru rĕu mi-a interpretatŭ cuvintele când a înţelesŭ, că eu aşŭ fi vorbitŭ de politica sa personală, care ar avé trebuinţă de scornitele uneltirĭ naţionale. Amŭ înţelesŭ politica domnitóre la noi. (Mişcare în drépta). De aci politica domnitóre este sprijinită şi din partea oposiţiunei; eu însă sunt convinsŭ, că domnii ce o sprijinescŭ din acéstă parte nicĭ idee n'au, ce marĭ serviţie facŭ reacţiunei prin susţinerea atacurilorŭ în contra nóstră şi cum isbescŭ chiar în interesele maghiare. De altmintrelea, cum a disŭ, voiu avé ocasiune a mai discuta în causă şi a dá d-lui min.-preşedinte la tóte provocările sale rĕspunsulŭ meu.

SCIRILE DILEI.

Cetimŭ în »Telegrafului« din Bucurescĭ: »Aflămŭ cu deosebită plăcere, că celebra artistă română d-şora Theodorini, care se află actualmente în Viena, a fostŭ obiectulŭ unei rare distincţiunĭ din partea Archiducesei Elisaveta de Austria, mama tinerei regine Maria Christina a Spaniei. Alteţa Sa imperială, care este una din admiratórele cele mai înfocate ale d-şórei Theodorini, aflândŭ că acéstă artistă trebue sĕ plece Joi 25 curentŭ la Barcelona (Spania) unde este angagiată pentru a dá o seriă de optŭ representaţiunĭ, şi sciindŭ că este favorita augustei Sale fiice Maria Christina, spre a-i da unŭ semnŭ de înaltă simpatiă i-a dăruitŭ portretulŭ sĕu încadratŭ într'o ramă fórte bogată cu o dedicaţiune autografă concepută în terminii cei mai afectuoşĭ. Afară de acésta i-a mai datŭ şi o scrisóre către regina Spaniei, prin care laudă meritele artistice şi calităţile frumóse ale iubitei artiste romane.«

—0—

Comisiunea pentru revidarea socotelelorŭ bisericei sf. Treime de pe Tocile pe anulŭ 1884, alésă în persónele d-lorŭ: N. I. Gămulea, D. Popŭ, St. Belindescu, Florea Prejmereanu, Dumineca în 21 Aprilie 'şi-a predatŭ raportulŭ sĕu, aflându-le tóte în bună regulă.

—0—

Pentru ridicarea băilorŭ din România »Călimăneştĭ,« situate aprópe de graniţa dela Turnulŭ roşu, s'a ţinutŭ în dilele trecute o adunare în Bucureştĭ. După analisa Dr.-lui Bernath, apa dela Călimănescĭ conţine mai multŭ iodŭ şi puciósă decâtŭ cele mai renumite băi europene şi se speră, că din Călimăneştĭ se va puté face o localitate de băi de ânteiulŭ rangŭ.

—0—

Reuniunea archeologică din Deva a ţinutŭ la 29 Aprilie o şedinţă estraordinară, în care, între altele, profesorulŭ Mailand vorbì despre balada românéscă „Mănăstirea de Argeşŭ." Mailand e de părere, că în ea găsesce mitulŭ despre sóre şi lună.

—0—

Ni se scrie din Pesta: „D. Georgiu Ilea, candidatŭ de advocatŭ din comuna Indolŭ, comit. Turda-Arieşŭ, fù promovatŭ în diua de 1 Maiu a. c. de către colegiulŭ universităţii de aci la gradulŭ academicŭ de doctorŭ în sciinţele juridice universale. Disertaţiunea sa inaugurală a tractatŭ despre obiectulŭ următorŭ: „Jurămêntulŭ în dreptulŭ procesualŭ.« Promovatulŭ este descendentulŭ unei vechĭ familii nobile române din fostulŭ districtŭ alŭ Cetăţii de pétră.«

Ii urămŭ o carieră fericită!

—0—

Cu diua de 1 Maiu s'a trecutŭ în reservă locotenentulŭ Petru Cucu dela reg. 64 de inf. pentru infirmităţĭ corporale.

—0—

Ministru de comerţŭ a numitŭ pe George Nicolau din Éihii raportorŭ economicŭ pentru cerculŭ de josŭ alŭ comitatului Braşovŭ.

—0—

In Viena, în Linz, în Graţŭ şi în Kindberg s'a simţitŭ în nóptea de 1 Maiu cutremurŭ de pămêntŭ. In acéstă din urmă localitate s'au causatŭ pagube multorŭ case şi o persónă a fostŭ omorîtă. In Mitterndorf şi Wartberg casele ameninţau a cădea, atâtŭ de violentŭ a fostŭ cutremurulŭ.

Barbariă poliţienéscă.

Braşovŭ, 24 Aprilie.

Nóptea de sf. George a fostŭ de astădată o nópte de jale pentru Românii Scheienĭ. In medŭ de nópte, când ei îşĭ serbau vechia datină în onórea acestei sĕrbatorĭ, se întêmplà la Crucea Muşicoiului de pe cóstă sub Têmpa unŭ omorŭ, care schimbà veselia în întristare şi indignà pe toţĭ Românii, fiind că acestŭ omorŭ s'a comisŭ într'unŭ modŭ barbarŭ, fără de nicĭ o causă, tocmai de unŭ servitorŭ alŭ poliţiei, care e chiămatŭ sĕ îngrijéscă de siguranţa publică şi sĕ apere viaţa cetăţenilorŭ. Casulŭ s'a petrecutŭ astfelŭ:

Mai mulţĭ Românĭ jucau după obiceiulŭ vechiu la Cruce, când jitarulŭ şi unŭ poliţistŭ cu numele Biró Jozsef apucară p'unŭ băiatŭ, care avea o ramură de frundă verde în mână, şi începură a'lŭ strînge de gâtŭ njurându'lŭ în celŭ mai murdarŭ modŭ. La strigătele băiatului ómenii săriră în ajutorulŭ lui, spre a'lŭ scăpa din ghiarĕle poliţistului turbatŭ.

In timpulŭ acesta Vasilie Olteanu, care se scoborá dela cruce, unde aprinsese candela, trecŭ p'acolo, se împedecà şi cădŭ. Atuncĭ poliţistulŭ înfuriatŭ se răpede asupra lui, scóte sabia şi tăià piciorulŭ nenorocitului Vasilie Olteanu. Acesta cerêndŭ ajutorulŭ ómenilorŭ, poliţistulŭ fù împresuratŭ de ei şi desamartŭ cu mare greutate, după ce mai tăià degetele unui tênĕrŭ şi vulnerà pe altŭ omŭ la piciorŭ. Pe când unii desarmau pe poliţistŭ, alţii căutau sĕ deştepte pe nenorocitulŭ Vasilie Olteanu cu apă, credêndŭ că e leşinatŭ, dar în urma scurgerii sângelui acesta murì după câteva minute. La strigătulŭ ómenilorŭ, că a muritŭ, poliţistulŭ o luà la fugă scăpândŭ astfelŭ de furia lorŭ, carĭ l'ar fi pusŭ alăturĭ cu nenorocitulŭ Vasilie Olteanu.

Cadavrulŭ a zăcutŭ în drumŭ dela 2 óre nóptea până erĭ la 4 óre, fiindŭ păzitŭ de poliţiştĭ, când abia venì o comisiune sĕ constateze faptulŭ.

Adĭ diminéţă, 24 Aprilie, la 8 óre, aceea-şĭ comisiune împreună cu doctorulŭ legistŭ a făcutŭ secţiunea mortului şi a constatatŭ, că nenorocitulŭ a fostŭ deplinŭ sănătosŭ şi de o constituţiune robustă, şi că mórtea a fostŭ causată prin perderea colosală de sânge, produsă în urma tăierii arteriei poplitee, unŭ vasŭ ce conduce fórte multŭ sânge în estremitatea de josŭ.

Lovitura trebue că a fostŭ esecutată cu o violenţă rabiată, căcĭ s'a constatatŭ la genunchele stângŭ pe faţa posterióră, tocmai în linia articulară, o rană de 13 cm. lungă, fiindŭ tăiată musculatură, arteriă, vênă şi nervŭ; tăiătura a pĕtrunsŭ până în articulaţiune, deschidênd'o într'o dimensiune fórte mare. Rana a fostŭ absolutamente mortală şi este îndoială, că chiar intervenţiunea imediată a doctorului ar fi putută scăpa pe nenorocitulŭ de mórte.

Părerea de rĕu după acestŭ nenorocitŭ este generală. A fostŭ unŭ omŭ muncitorŭ şi de-o purtare esemplară, astfelŭ că însuşĭ stăpânulŭ lui, Sasŭ, la care a servitŭ 16 anĭ, ş'a luatŭ sarcina de a'lŭ înmormênta cu cheltuiala sa.

Aflămŭ, că poliţistulŭ Biro Iozsef este fórte duşmănosŭ faţă cu Românii din Suburbii, aşa că mai de multe orĭ s'arŭ fi esprimatŭ, că pe toţĭ Românii îi va tăia ca pe nisce capete de vardă.

Nenorocitulŭ Olteanu este o victimă a barbariei unui poliţistŭ şi a mĕsurilorŭ draconice luate pentru conservarea pădurilorŭ de către funcţionarii oraşului. O ramură de verdéţă în mâna unui copilŭ a pricinuitŭ mórtea unui omŭ cu totulŭ nevinovatŭ. Este tristŭ şi durerosŭ, că între poliţiştĭ se află ómenĭ atâtŭ de crudĭ şi duşmanĭ cetăţenilorŭ. Unde vomŭ ajunge, dacă lucrurile vorŭ merge totŭ aşa? — Vomŭ reveni asupra acestu nenorocitŭ casŭ.

O mărturisire.

Fostulŭ redactorŭ alŭ rĕposatului „Viitorŭ" din Peşta, d-lŭ Dr. Corneliu Diaconovich, publică, în „Tribuna" din Sibiu o declaraţiune, din care credemŭ că va fi de interesŭ pentru cetitorii noştri sĕ reproducemŭ partea cea mai esenţială, care conţine o mărturisire, ce justifică pe deplinŭ atitudinea nóstră faţă cu cei ce au fostŭ înfiinţatŭ şi condusŭ aceea fóiă.

In conferenţa arangiată la 14 Martie 1884, de d. Dr. Iosifŭ Gall, acesta a declaratŭ, rĕspundêndŭ d-lui Csato dela Blaşiu, următórele: „Dacă programa nóstră (viitoristă) nu va fi primită din partea pressei maghiare şi a partidei liberale, după cum sperămŭ, atuncĭ se 'nţelege de sine, că va trebui sĕ sistămŭ încercările nóstre şi sĕ declarămŭ sincerŭ, cumcă pe acéstă basă e impossibilă orĭ-ce înţelegere. „D. Dr. Diaconovich împută acum d-lui Dr. Gall, că de ce sistândŭ „Viitorulŭ" n'a făcutŭ acésta declaraţiune, ci a disŭ că va susţiné mai departe principiile programei dela Budapesta." In cali-

tatea sa de membru alŭ aşa numitului „comitetŭ esecutivŭ“ alŭ aşa poreclitei „partide viitoriste“, d. Diaconovich se crede datorŭ a se rectificá faţă cu publiculŭ românŭ şi „mai cu sémă faţă cu membrii partidei,“ spuindu-şĭ părerea „francŭ şi sincerŭ“ în modulŭ următorŭ:

In privinţa primirii, ce a aflat'o programa dela Budapesta la pressa maghiară, credŭ că este destulŭ a indigitá la pronunciamentele diarelorŭ »Pester Lloyd« şi »Nemzet«, carĭ stau mai aprópe partidei liberale şi guvernului dintre tóte organele pressei din patriă. — După cum este cunoscutŭ, programa dela Budapesta conţine două puncte mai însemnate, şi anume: 1) extinderea legii electorale preste Transilvania şi 2) respectarea legii de naţionalitate. In privinţa punctului dintêiu »P. Ll.« a declaratŭ de locŭ la începutŭ, că acésta este unŭ »postulatŭ separatisticŭ,« ér »Nemzet« a aflatŭ de bine a documentá cu nisce articulĭ de »profundă înţelepciune,« că prin legea electorală transilvană nu Românii, ci Maghiarii suntŭ scurtaţĭ în drepturile lorŭ, şi aşadară acestŭ postulatŭ nu este îndreptăţitŭ. In privinţa legii de naţionalitate amêndouĕ diarele au declaratŭ, că acéstă lege în faptă ar fi respectată întru tóte, şi că prin urmare şi acestŭ postulatŭ e nebasatŭ. — Acésta a fostŭ primirea, ce a aflat'o programa dela Budapesta la pressa maghiară şi anume la diarele cele mai binevoitóre nouĕ.

La partida liberală guvernamentală comitetulŭ executivŭ a făcutŭ paşii receruţĭ pentru a propune candidaţĭ românĭ guvernamentalĭ pentru cercurile de alegere cu maioritate română. Ce primire a aflatŭ comitetulŭ executivŭ aicĭ, se póte apreţiá mai bine dintr'aceea, că candidaţii nostri au fostŭ cu totulŭ ignoraţĭ, ba chiar şi deputaţii românĭ de până atuncĭ, carĭ erau aderenţĭ ai programeĭ nóstre, fără scirea şi învoirea lorŭ şi a alegĕtorilorŭ lorŭ, au fostŭ delăturaţĭ din cercurile lorŭ şi transpuşĭ în alte cercurĭ, unde se scia din capulŭ locului, că trebue sĕ rĕmână în minoritate faţă cu candidaţii oposiţionalĭ. Astfelŭ a trebuitŭ sĕ facă locŭ d. Leontinŭ Simonescu în Boçşa deputatului Ladislau Tisza şi sĕ cadă la Sasca, fără ca sĕ fi succesŭ intervenţiunii partidei nóstre a împedecá acéstă dislocare. Numai după o luptă grea a succesŭ energiei d-lui Georgiu Szerb a rĕmâné în cerculŭ sĕu, în locŭ de a o păţí ca d. Simonescu la Sasca séu Caransebeşŭ. Astfelŭ apoi deputaţii de programa budapestană nu numai că nu s'au înmulţitŭ, ci din contră au scădutŭ dela trei la doi, pentru că d-nii Gurban, Beleşŭ, Romanŭ şi Cziple — judecândŭ după declaraţiunile lorŭ proprii — nu suntŭ aderenţĭ ai programei budapestane şi nu au fostŭ aleşĭ pe basa acesteia. Eacă dară primirea ce a aflat'o programa nóstră la partida, căreia ne-am alăturatŭ; o primire care a născutŭ în sînulŭ conducĕtorilorŭ partidei nóstre la mai multe persóne distinse deja în luna lui Maiu a. tr. convingerea, că ruperea a tuturorŭ relaţiunilorŭ cu partida liberală a devenitŭ inevitabilă.

Durere, nicĭ experienţele ce le-amŭ făcutŭ la regimŭ nu suntŭ mai îmbucurătóre. In executarea legii de naţionalitate nu amŭ simţitŭ nicĭ o schimbare spre mai bine; legile din anulŭ trecutŭ au întrodusŭ nouĕ dispoşiţiunĭ nefavoritóre drepturilorŭ de limbă şi pe terenulŭ bisericii şi scólei facemŭ experienţe totŭ mai triste. Astfelŭ cestiunea milei împĕrătescĭ, a gimnasiului din Caransebeşŭ şi multe altele nu au progresatŭ, ci din contră catedra Cluşiană pentru limba şi literatura română a devenitŭ vacantă, „Iulia“ a fostŭ desfiinţată, biblioteca din Lugoşŭ confiscată, manuale de scólă, — ca d. e. »Istoria bisericéscă« a d-lui Dr. Grama, — oprite, şi aşa mai departe. Afară de aceste mai vedemŭ în timpulŭ mai recentŭ, cum se înscenéză în contra nóstră sub scutulŭ guvernului o nouă mişcare socială. Aşa până ce de o parte statutele reuniunii damelorŭ din Satumare, apoi cele dela »Opinca română« nu se aprobéză, de altă parte se susţine şi sprijinesce cu tóte mijlócele societatea de maghiarisare din Cluşiu. Acésta a fostŭ primirea ce a aflat'o programa nóstră la guvernŭ.

Dacă acum d. Dr. Iosifŭ Gall, după tóte aceste triste experienţe, află că »se înţelege de sine«, cumcă rĕmâne şi mai departe în sînulŭ partidei liberale, — atuncĭ îşĭ exprimă părerea sa individuală, ce nicĭ nu potŭ, dar nicĭ nu voiescŭ a i-o luá.

Eu însĕ din parte-mĭ mĕ simtŭ datorŭ, ca membru alŭ comitetului executivŭ, a declará francŭ şi sincerŭ, că din primirea ce a aflat'o partida nóstră în decursulŭ anului trecutŭ la locurile competente, m'am convinsŭ pre deplinŭ, că atâtŭ opiniunei publice maghiare, câtŭ şi partidei liberale şi guvernului le lipsesce cu totulŭ voia şi intenţiunea de a ne recunósce în viaţa publică pe orĭ ce basă ca partidă naţională, şi cu atâtŭ mai puţinŭ de a se apropia de noi, — că prin urmare partida nóstră, după ce se vede înşĕlată în speranţele, pre care s'a fostŭ basatŭ, nu mai are nicĭ o chemare şi trebue sĕ-şĭ sisteze activitarea.

Şi totŭ aşa, precum amŭ vĕdutŭ în anulŭ trecutŭ în constituirea unei partide moderate guvernamentale, o consecenţă necesară a fatalei stărĭ în care ne aflămŭ şi prin urmare o încercare onestă şi îndreptăţită, totŭ aşa trebue sĕ condamnezŭ astădĭ, după primirea ce amŭ aflat'o, după esperiinţele ce le-amŭ făcutŭ, o atitudine care, în contradicere cu opiniunea publică română şi fără orĭce speranţă de reuşire, vatĕmă şi mai departe solidaritatea naţională, care atitudine prin urmare nu mai póte fi îndreptăţită.

Noi ne-amŭ făcutŭ datorinţa ca ómenĭ de omeniă; şi dacă dreapta nóstră frăţéscă a fostŭ desconsiderată, nu noi suntemŭ responsabilĭ pentru urmărĭ.

Acésta îmĭ este convingerea, ce amŭ exprimat'o deja cu ocasiunea retragerei mele dela redacţiunea »Viitorului« în declaraţiunea mea din 28 Martie a. c. Acéstă declaraţiune însĕ a fost strămutată de factorii decidĕtorĭ dela fóiă, carĭ au aflatŭ de bine a publica — fără învoirea mea — o altă declaraţiune subscrisă cu numele meu. Nu voiescŭ sĕ facŭ nimĕnui imputărĭ pentru acésta, ci o amintescŭ numai pentru a motiva necesitatea acestorŭ rĕndurĭ.

Facă toţĭ după cum le dictéză consciinţa; eu din parte'mĭ aşa amŭ şi făcutŭ.

Dr. Corneliu Diaconovich.

CORESPONDENŢA PART. A »GAZ. TRANS.«

Pesta, 2 Maiu n. 1885.

(Deschiderea esposiţiunei.)

Domnule Redactorŭ! Astădĭ s'a serbatŭ festivitatea deschiderei esposiţiunei regnicolare ungare de aici. Timpulŭ a favorisatŭ destulŭ, pentru că deşi dimineţa a fostŭ cam înoratŭ cerulŭ, totuşĭ n'a ploatŭ, ci numai vêntulŭ a bătutŭ aruncândŭ pulvere în tóte părţile.

Maiestatea Sa a sositŭ aici numai eri dimineţă, când membrii casei domnitóre mai toţĭ se aflau aicĭ. Mai pe tóte casele din oraşŭ este arboratŭ tricolorulŭ maghiarŭ. Pre palatulŭ regalŭ din Buda nu se află nicĭ unŭ drapelŭ.

Deschiderea esposiţiunei s'a făcutŭ la 12 óre din di, sub cerulŭ liberŭ, pe treptele (scările) de dinaintea pavilionului regalŭ, prin Maiestatea Sa împĕratulŭ-rege.

La deschidere au fostŭ de faţă mai întréga curte regală, archiducele Rudolfŭ ca protectorulŭ esposiţiunei, archiducesa Stefania, archiducii Albrecht şi Iosifŭ, fiicele archiducelui Iosifŭ, precum şi alţĭ mulţĭ membri ai casei domnitóre. A fostŭ de faţă mai întregŭ corpulŭ diplomaticŭ din Viena în frunte cu nunciulŭ papalŭ Vanutelli, între aceştia a fostŭ şi Dr. Lucius ministrulŭ prusescŭ, precum şi unii consulĭ d'ai puterilorŭ, cari se aflau în capitală. Ministrii unguresci şi dignitarii de statŭ maghiarŭ au fostŭ de faţă în frunte cu primulŭ ministru Tisza. Afară de acestia a mai fostŭ firesce aristocraţia maghiară, mare parte în vestminte de gală unguresci. Generalii din locŭ încă au fostŭ de faţă sub conducerea comandantului br. Edelsheim. Publicŭ din provinciă şi străinătate până acum este fórte puţinŭ, aşa încâtŭ mai nu se observă.

Actulŭ solemnŭ alŭ deschiderei a decursŭ în modulŭ următorŭ:

Când a sositŭ Maiestatea Sa pe teritoriulŭ esposiţiunei, musica militară a întonatŭ imnulŭ „Gott erhalte« (Dómne ţine). După ce Maiestatea Sa a intratŭ în pavilionulŭ regalŭ la învitarea ministrului de comerţŭ Széchenyi, monarchulŭ a eşitŭ afară din pavilionŭ ducêndŭ de braţŭ pe archiducesa Stefania, urmându-le ceilalţĭ membri ai casei domnitóre. Maiestatea Sa a ocupatŭ locŭ pre scările cele din susŭ de dinaintea pavilionului stândŭ în picióre. Corpulŭ diplomaticŭ era de-a stânga Maiestăţii Sale, ér de cealaltă parte erau demnitarii de statŭ ungurĭ, ér vis-á-vis cu pavilionulŭ regalŭ în cordonulŭ centralŭ erau aristocraţii, corespondenţii diarelorŭ şi publiculŭ celŭ mai alesŭ. Mai îndĕrĕtŭ era o tribună mărişóră, pre care ocupau locŭ pe scaune damele din societatea mai alésă a capitalei.

Oprindu-se Maiestatea Sa pe scărĭ, archiducele Rudolf îi eşì înainte şi îi cetì o cuvêntare destulŭ de lungă, la care M. S. a rĕspunsŭ totŭ de pe o scrisóre cu litere marĭ, carĭ se puteu observa de departe. După cuvêntarea A. S. archiducelui Rudolfŭ şi a M. S., musica militară a întonatŭ salvele de onóre îndatinate şi, fiindŭ că M. S. a declaratŭ esposiţiunea de deschisă, au începutŭ a se trage clopetele şi s'a arboratŭ drapelulŭ maghiarŭ pe unŭ sulŭ fórte înaltŭ de bradŭ rădicatŭ înaintea pavilionului de silvicultură. Despre acestŭ drapelŭ se rĕspândise faima, că va fi fórte mare şi imposantŭ, în realitate însĕ este fórte micŭ şi nu i-a statŭ bine pe unŭ sulŭ aşa mare de bradŭ.

In urmă ministrulŭ Tisza a adresatŭ câte-va cuvinte de mulţămire Maiestăţii Sale. După aceea M. Sa a adresatŭ câteva cuvinte cătră toţĭ representanţii de frunte ai puterilorŭ străine, cari erau de faţă, dându-le mâna. După acésta apoi numai decâtŭ s'a începutŭ conductulŭ cătră palatulŭ de industriă principalŭ. M. S. a mersŭ în frunte pe josŭ, ducêndŭ pe A. S. Stefania de braţŭ. Afară de acestŭ pavilionŭ M. S. a mai cercetatŭ încă şi unele şi altele. După 1 óră ceremonia s'a terminatŭ.

Observŭ că M. S. împreună cu AA. LL. archiducii Rudolfŭ, Albrechtŭ şi Iosifŭ erau în uniforma de generalĭ de cavaleriă. Obiectele de esposiţiune în partea cea mai mare încă nu sunt pa déplinŭ arangiate.

Curtea regală va rĕmâné aicì numai până în 4 n. l. c.. când cu toţii vorŭ pleca la Viena.

Despre obiectele de provenienţă română, de altă dată. C.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Berlin, 6 Maiu. — Consululŭ generalŭ Nachtigall a muritŭ la 20 Aprilie, pe canoniera Moeve pe mare, în urma unei suferinţe de frigurĭ intermitente.

Orĕştia, 6 Maiu. — Intr'o conferinţă bine cercetată s'a hotărîtŭ întemeiarea unei reuniunĭ de cultură maghiară (de maghiarisare. — Red.) a comitatului Huniădóra. Comitele Kocsard Kuun a deschisŭ lista de subscripţiune pentru cele 7 filiale cu 700 fl.

DIVERSE.

Losurile de 20 lei ale oraşului Bucurescĭ eşite la sorţĭ la tragerea efectuată la Gotha în diua de 19 Aprilie (1 Maiu) 1885.

1, 68, 278, 309, 469, 548, 628, 666, 688, 777 821, 931, 1062, 1122, 1132, 1266, 1392, 1478, 1609, 1616 1690, 1837, 2024, 2026, 2037, 2064, 2192, 2254, 2282, 2353, 2419, 2613, 2787, 2850, 2983, 2986, 3057, 3064, 3108, 3120, 3206, 3237, 3312, 3351, 3586, 3633, 3796, 3821, 3904, 3953, 3983, 4141, 4550, 4552, 4661, 4732, 4898, 5053, 5104, 5111, 5152, 5159, 5251, 5264, 5395, 5524, 5740, 5764, 5787, 5829, 5837, 5872, 5882. 5981, 6091, 6183, 6204, 6370, 6372, 6535, 6631, 6734, 6754, 6755, 6814, 7082, 7091, 7102, 7196, 7254, 7327, 7401, 7411, 7443.

***

Unŭ rĕmăşagŭ ciudatŭ. — Diarele suedeze spunŭ, că patru dómne din Vexioe au făcutŭ unŭ rĕmăşagŭ fórte ciudatŭ, ele s'au prinsŭ: care póte sĕ bea mai multă cafea cu lapte. Cea dîntêiu n'a pututŭ bea decâtŭ dece cescĭ de cafea, a doua s'a opritŭ la a 34 céscă, a treia a bĕutŭ cindecĭ, a patra cindecĭ şi una. Prin urmare, cea d'a patra a câştigatŭ rĕmăşagulŭ.

***

NECROLOG. — In 20 Aprilie v. soţia d-lui George Aldia comerciantŭ în Satulungŭ, după o grea nascere a incetatŭ din viaţă în etate de 35 anĭ împreună cu nou născuta, lăsândŭ cea în mai mare jale 6 băeţĭ şi două fetiţe. Inmormêntarea s'a făcutŭ Lunĭ în 22 Aprilie.

Fiă-i ţĕrîna uşóră!

BIBLIOGRAFIA.

Trandafirĭ şi viorele, poesii poporale culese şi arangiate de Ioanŭ Popŭ Reteganulŭ, învĕţătorŭ. Broşura I. Gherla, imprimeria „Aurora« p. A. Todoranŭ, 1885. Preţulŭ 25 cr.

Raportulŭ societăţii braşovene pentru ajutorarea prisonierilorŭ, despre activitatea sa din anulŭ 1884. I. Braşovŭ, tipografia Alexi, 1885.

Annuaire de Roumanie (Adress-Buch) Bucarest & Districts, Guide du Commerce par Frederic Damé Anulŭ alŭ XI-lea. Tiparulŭ tipogr. Indep. Rom. Bucurescĭ Strada Clemenţei Nr. 1. pe 500 pag. Preţulŭ 6 francĭ. — Acéstă carte de adresse şi călĕuză a comerciului este cea mai completă şi esactă din tóte câte s'au publicatŭ şi nu se póte lipsi de ea nicĭ unulŭ din negustorii noştri, carĭ stau în relaţiunĭ comerciale cu România. Pe lângă tóte datele posibile cu privire la autorităţile, institutele căile de comunicaţiune, profesiunile ect. din România, Anuarulŭ d-lui Damé mai conţine esplicărĭ cu privire la tarifurile vamale, la convenţiunea comercială cu Austro-Ungaria, Dialogurĭ româno-francese-germane, Constituţiunea României, călĕuza Bucurescilorŭ, adresele din districte, Călindarulŭ, Geografia fisică şi politică a României ş. a. o mulţime de gravurĭ frumóse, între carĭ Regele şi Regina, prinţulŭ Ghica, generalulŭ Davila, ş. a. charta României ş. a. ş. a.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 5 Maiu st. n. 1885

Rentă de aurŭ 4% . . .	95.95	Bonurĭ croato-slavone . .	101.—
Rentă de hârtiă 5% . .	90.95	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	96 50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	146 50	Imprumutulŭ cu premiu ung.	115.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	96.50	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	118 75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	—.—	Renta de hărtiă austriacă	81.90
		Renta de arg. austr. . .	82.05
		Renta de aurŭ austr. . .	107 75
		Losurile din 1860 . . .	139.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	107.—	Acţiunile băncel austro-ungare	851.—
Bonurĭ rurale ungare . .	102.50	Act. băncel de creditŭ ung.	289.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.50	Act. băncel de creditŭ austr.	288.90
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.50	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.84
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50	Napoleon-d'orĭ	9.83½
Bonurĭ rurale transilvane	100 75	Mărcĭ 100 împ. germ. . .	60.90
		Londra 10 Livres sterlinge	124.60

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 22 Aprilie st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	85½	—
Renta rom. amort. (5%) . .	88	—
» convert. (6%) . .	87	—
Impr. oraş. Buc. (20 fr.) . .	31	—
Credit fonc. rural (7%) . .	97	—
» „ „ (5%) . .	82½	—
» » urban (7%) . .	94½	—
» » » (6%) . .	86	—
» » » (5%) . .	80	—
Banca naţională a României	—	—
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	—	—
« » » Naţională . .	—	—
Aurŭ	14.%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 6 Maiu st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.74	Vênd.	8.76
Argint românesc	»	8.65	»	8.70
Napoleon-d'orĭ	»	9.80	»	9.84
Lire turcescĭ	»	11.15	»	11.20
Imperialĭ	»	10.10	»	10.15
Galbenĭ	»	5.80	»	5.86
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	121.—	»	122.—
Discontulŭ » . . .		7—10 % pe anŭ.		

Anunţămŭ acelorŭ onoraţi cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anuluĭ 1885 prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea întrégă.

Sz. 1372—1885 számhoz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvszék mint tkvi hatóság közhirré teszi, hogy Pap Miklós ó-toháni lakos végrehajtatónak Botezán Toma alui Toma ó-toháni lakós végrehajtást szenvedő elleni 28 frt. 72 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék területén levő, az ó-toháni 479 sz. tjkben A + 690, 691, 1239, 3974, 3335-a, 3335-b, 3336-a, 3336-b, 3317, 3807, 3808, 4760, 4761, 5961, 5962, 5963, s 5964 6026/2, 6444/1, 6947/1, 8081, 8082, h. r. sz. részletekre az árverést 1396 frt.— krban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1885 évi május hó 8-ik napján d. e. 9 órakor Ó-Tohán község irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881 évi 60. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassó 1885 évi febr. hó 21-ik napján.

A brassói kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnal.

Publicaţiune!

Prin care se face cunoscutŭ, că în comuna Bacsfal (Săcele) se află de vêndare oi 500 de prăsilă, — dela 10—18 Maiu a. c. trecute graniţa Românieĭ. —

Informaţiunĭ esacte se vorŭ cere dela preotulŭ din locŭ Toma Frateşŭ.

2—3

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a căleĭ ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copşa micĕ	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vinţulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clujiu (	10.08	5 59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mezö-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Clujiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vinţulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa micĕ	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiuşŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vinţulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Şibotŭ	4.35	11.43	
Orăştia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborşin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulişŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovaţŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovaţŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulişŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bĕrzova	6.18	9.18
Soborşin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăştiă	10.47	3.46
Şibotŭ	11.14	4.20
Vinţulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiuşŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timişóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Haţegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Baniţa	6.43
Petroşenĭ	7.00

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroşenĭ	8.56
Baniţa	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Haţegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.